

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma:Pfv.IV.21.092/2017/3.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

-

Az alperes:

Budapest Főváros Önkormányzata

Az alperes képviselője:

Buczko Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Buczko Péter ügyvéd)

A per tárgya:

személyiséghez fűződő jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.21.261/2016/4.

A elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 2.P.21.473/2016/5.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (azaz hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az ügyvéd foglalkozású felperes és az alperes között több peres eljárás volt folyamatban, amelyben a jelen per alperese összességében mintegy 600.000 forint és járulékai mint parkolási díj és pótdíj iránti igényt terjesztett elő. Az alperes azonban valamennyi perben pervesztes lett, így a felperesnek az alperes felé jogerős határozaton alapuló fizetési kötelezettsége nem

keletkezett, tartozása nem áll fenn az alperes felé.

- [2] Egy újabb eljárásban az alperes ismételten fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő a felperes ellen 115.415 forint és járulékai iránt ugyancsak parkolási díj és pótdíj megfizetése okán. A felperes a meghagyással szemben ellentmondással élt, ezért az eljárás a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt perré alakult. Az ügyben az alperes előkészítő iratot terjesztett elő, amelynek 7. oldalán a következőket írta: „A felperes előadja, hogy alperes notórius parkolási díjat nem fizető, mellyel a felperest, mint önkormányzatot közel 600.000 forint tőketartozással és hasonló mértékű járulékos költséggel károsította meg rosszhiszeműen az alperes, különös figyelemmel arra a tényre, hogy az alperes gyakorló jogászként, hivatásához méltatlan módon próbálja a jogellenes magatartásával a társadalmat demoralizálni”.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes által a PKKB-hoz 2016. február 4-én benyújtott keresetlevele 7. oldalán az idézett kijelentésekkel megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Kérte az alperest kötelezni 400.000 forint sérelemdíj és ezen összeg után 2016. február 5-től a Ptk. szerinti késedelmi kamat megfizetésére. A kereset indokaként előadta, hogy az alperes valójában sikertelenül támasztott vele szemben vagyoni követeléseket, amely igényeket a bíróságok rendre elutasítottak, ezért jogellenes felróható magatartás őt nem terheli. A felperes szerint a társadalom negatív értékrendjével kapcsolatos erkölcsi elvárás hangoztatásának sincs alapja az alperes részéről és külön bizonyítás nélkül köztudomásúként lehet arra hivatkozni, hogy ügyvédi foglalkozásából eredően a pályafutásában komoly hátrányt okozhat, ha minden munkavégzésének a helyén olyan kitételek jelennek meg róla, amely a hivatásában egész további életére kiható hátrányokat okozhat.
- [4] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, vitatta a kereset jogalapját és összeegyszerűségét egyaránt. Álláspontja szerint a kifogásolt közlések értékítéletnek, véleménynyilvánításnak minősülnek, amelyek nem előzmény nélküliek. Álláspontja szerint a kifogásolt kitételek a felperes magánéletét nem érintik, objektívek alkalmatlanok a felperes értékelésének negatív befolyásolására. Külön kiemelte, hogy a perbeli közléseket tartalmazó beadvány kizárólag a bíróság részére került kézbesítésre.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének nagyobb részt helyt adott. Megállapította, hogy a per tárgyává tett kijelentésekkel mint valótlan állításokkal az alperes megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az

alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 forintot és annak 2016. február 5. napjától járó törvényes mértékű kamatát és 20.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította és megállapította, hogy a le nem rótt 36.000 forint eljárási illetéket az állam viseli. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kifogásolt kitételek tényállítások és az alperes nem tudta bizonyítani azt, hogy a felperes 600.000 forint kárt okozott volna az alperesi önkormányzatnak, mert a bíróság korábban nem marasztalta el ilyen összeg erejéig a felperest. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes nem juthatott arra a következtetésre véleményként sem, hogy a felperes az alperes irányában a hivatásához méltatlan módon próbálja jogellenes magatartásával a társadalmat demoralizálni. Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj nagyságát mérlegeléssel határozta meg, mely külön bizonyítás lefolytatása nélkül is megállapítható volt. Külön kiemelte azt, hogy a sérelemdíjnak nem csak reparációs, hanem prevenciós visszatartási célzata is van. Ebben a körben utalt a felperes hivatására is, amelynek megítélését hátrányosan befolyásolhatja a közlés.

[6] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét (sérelemdíj iránti igény részbeni elutasítása), fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. Úgy rendelkezett, hogy a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli. A jogerős ítélet kifejtette, hogy nem releváns a fellebbezésben foglalt azon álláspont, hogy azzal foglalkozzanak, hogy a felek között folyamatban volt parkolási pótdíjjal kapcsolatos peres eljárásokban milyen tényállítások mellett milyen jogszabályok alapján került sor az alperes kereseti kérelmeinek elutasítására. A lényegi megállapítás ebben a vonatkozásban, hogy az adott peres eljárásokban a jelen per alperesét nem marasztalták el a felperessel szemben. Nyilvánvalónak minősítette ugyanis a jogerős ítélet, hogy a parkolási perekben hozott ítéletek a jelen peres eljárásban nem vizsgálhatóak felül. A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a 600.000 forintos károkozásra vonatkozó előadás egyértelműen tényállításnak minősül, amelynek valóságát az alperes nem igazolta. A jogerős ítélet szerint a közlés második fordulata ugyan valóban véleménynyilvánításnak minősül, azonban annak ténybeli alapja az adott esetben teljességgel hiányzott, így a jogsértés megállapítása ebben a körben is helytálló volt.

[7] Miután az alperes harmadlagos fellebbezési kérelmében (elsődleges kérelem: a kereset teljes elutasítása, másodlagos kérelem: az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése) kérte a sérelemdíj összegének 50.000 forintra történő leszállítását, a jogerős ítélet indokolása kifejtette, hogy ebben a körben sincs alap az elsőfokú ítélet felülmérlegelésére, mert a megállapított sérelemdíj összege nem volt eltúlzott mértékűnek tekinthető.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset teljes elutasítását. Másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett az eljáró bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Kérelmezett jogszabályként megjelölte a Ptk. 2:45. § (1) és (2) bekezdését, 2:52. § (2) és (3) bekezdését, valamint a Pp. 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését és 221. § (1) bekezdését is. A felülvizsgálati kérelem álláspontja szerint a felperesi károkozást olyan módon kell érteni, hogy az alperes közel 600.000 forint tőke és annak járulékai erejéig fennálló követeléstől esett el abból fakadóan, hogy a felperes által üzemeltetett gépjárművek a parkolási szolgáltatást oly módon vették igénybe, hogy ellenértéket nem fizetett és ezt a követelést utóbb bírósági úton sem sikerült érvényesíteni. Az alperes szerint nem azt állították, hogy a bíróság által megítélt tartozást mulasztotta el megfizetni a felperes, hanem azt, hogy a meg nem fizetett összeg az alperes oldalán hiányként, kárként jelentkezett a jogi érvényesítés eredményétől függetlenül. Az alperes szerint ebben a körben is tényekre alapozott véleményről volt szó. Az alperes szerint ugyancsak véleménynek minősül az alperes magatartását „rosszhiszeműként” történő minősítése. Az alperes utalt arra, hogy a véleménynyilvánítás szabadságából következően a vélemény tartalmától függetlenül jogi védelem illeti meg a kifejtett álláspontot.
- [9] A kereset tárgyává tett második fordulattal kapcsolatban az alperes előadta, hogy egyértelműen véleményként kell azt értékelni és a véleménynyilvánítás szabadsága általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja függetlenül a közös módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is.
- [10] A felülvizsgálati kérelemben az alperes fenntartotta azon álláspontját is, hogy a 200.000 forintos mértékű sérelemdíj összege eltúlzottnak tekinthető, mivel a valóságban semmiféle jel nem mutat arra, hogy a perbeli közlések alkalmasak lettek volna a felperes pályájának megtörésére a vele szemben fennálló bizalom megingatására figyelemmel arra is, hogy a keresetlevélnek egyetlen címzettje a bíróság volt. Nem találta az alperes elfogadhatónak azt az érvelést sem, hogy az összegszerűség leszállítása magát a sérelemdíj intézményét tenné súlytalanná.
- [11] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [13] Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint az ember sérthetetlen

és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait. A VI. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jóhírnevét tiszteletben tartsák. A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét szabadon érvényesíthesse és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A 2:43. § d., pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és a jóhírnév megsértése. A 2:45. § (2) bekezdése értelmében a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényről állít vagy híresztel, vagy valós tényről hamis színben tüntet fel. A 2:52. § (1) bekezdése szerint akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésre kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset összes körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel egy összegben határozza meg. Fontos szabálya a felülvizsgálati eljárásnak a felülmérlegelés tilalma, ami azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásban alapvetően nincs helye a bizonyítékok ismételt értékelésének és egybevetésének. Ez alól kivételt csak az jelent, ha a bizonyítékok értékelése korábban kirívóan okszerűtlen vagy nyilvánvalóan ellentétes a véleményalkotás elemi szabályaival. Ilyen körülményt a jelen esetben a Kúria nem észlelt.

- [14] A Kúria szerint azt helytállóan tartalmazta a felülvizsgálati kérelem, hogy a bírói gyakorlat szerint a szabad véleménynyilvánításhoz való jog kiemelkedően fontos alkotmányos alapjog és ahhoz is fontos érdek fűződik, hogy valaki egy peres eljárás során a nézeteit szabadon kifejthesse. Az Alkotmánybíróság valóban több esetben rögzítette azt is, hogy az értékitéletre az egyén személyes véleményére a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed függetlenül attól, hogy a kifejtett vélemény értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmeken vagy észérveken alapul. Az is szerepel az Alkotmánybírósági határozatokban (36/1994. AB határozat, 1/2014. AB határozat), hogy a véleménynyilvánítás szabadsága mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, mégpedig függetlenül a közös módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóság tartalmától

is. Az alkotmánybíróági határozatok ugyanakkor azt is tartalmazzák, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog sem korlátlan, nem terjed ki a tudatosan valótlan és sértő tényállításokra és ezt a jogot is felelősséggel kell gyakorolni, mindent el kell követni a jogsértések elkerülésére. Az adott eljárásban jogi képviselővel eljáró alperesnek, mint igényt érvényesítő félnek tisztában kellett lennie azzal, hogy a parkolási díjakra, illetve pótdíjakra vonatkozó korábbi kereseteit a bíróságok elutasították. Így a bíróságok nem állapították meg a felperes kártérítési kötelezettségét, ahogy azt sem, hogy felróható (rosszhiszemű) magatartást tanúsított volna. Korábbi bírósági döntésekkel ellentétes tartalmú tényállítás tekintetében tehát a jogerős ítélet összességében helytállóan állapította meg jogi értelemben valótlan tényállítás történt és ez kétséget kizáróan egyben sértő tartalmat is hordoz. A Kúria szerint a jogerős ítélet ebben a körben helytállóan állapította meg a jogsértését.

- [15] A második kifogásolt kitétel kapcsán a Kúria szerint megállapítható, hogy az valóban alapvetően véleménynyilvánítást tartalmaz. A felperes álláspontja ezzel kapcsolatban az volt, hogy miután semmilyen felróható magatartást terhére az eljáró bíróságok nem állapítottak meg, ennek hiányában megalapozatlan az a vélemény, hogy ő a társadalmat demoralizáló magatartást tanúsított volna. Az eljáró bíróságoknak azt kellett megítélni, hogy a kifejtett vélemény kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő, megalázó tartalmú volt-e.
- [16] A Kúria szerint a jogerős ítélet ebben a körben is megalapozott mérlegelést végzett, amikor a véleményt végül is jogsértőnek találta. Nem lehetett figyelmen kívül hagyni ugyanis azt, hogy a közlés ténybeli alapja hiányzott, ugyanis a felperes magatartásának rosszhiszeműségét jogászai hivatáshoz méltatlan magatartás tényét sem bírósági döntés, sem ügyvédi fegyelmi eljárás során nem állapították meg a jelen per alperesével szemben tanúsított magatartás kapcsán. Ilyen körülmények között nem volt okszerűtlen a jogerős ítélet azon mérlegelése, hogy a kifejtett vélemény is jogsértő tartalmat hordoz.
- [17] A Kúria a jogsértések tényére figyelemmel nem látott okot a sérelemdíj elengedésére, vagy mérséklésére sem. A sérelemdíj szabályaira figyelemmel a felperest külön bizonyítási kötelezettség e körben valóban nem terhelte. Megállapított összeg mértéke kialakuló bírói gyakorlatra is figyelemmel nem tekinthető eltúlzottnak a jogsértés tárgyi súlyához képest. Helyesen utalt a jogerős ítélet arra is, hogy a sérelemdíjnak nem csupán reparációs, hanem preventív funkciója is van.
- [18] Ilyen körülmények között a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [19] Alaptörvény I. cikk (1) és (2) bekezdés, VI. cikk (1) bekezdése,

IX: cikk (1) és (2) bekezdése, Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdése, 2:43. § d., pontja, 2:52. § (1) és (2) bekezdése, Pp. 206. § (1) és (3) bekezdése, 275. § (3) bekezdés, 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés

Záró rész

- [20] A pernyertes felperes oldalán a felülvizsgálati eljárásban költség nem merült fel, ezért erről rendelkezni nem kellett. Az alperes illetékmentessége folytán a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2018. április 25.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző